

Pas a desnivell

Demano la paraula

I si provàvem d'animar-nos una mica? Ho dic perquè si no reaccionem aviat, només ens quedarà allò de l'oració, comiat i tancament. Em fa l'efecte que els prodigiosos recursos informatius del nostre temps s'utilitzen, preferentment, per convèncer-nos que no hi ha res a fer, que estem llestos, que només Déu hi pot fer més que nosaltres i això, encara tan sols per als creients.

És significatiu que el cinema d'intencions comercials dels països més poderosos tracti de defensar-se de la competència d'altres mitjans d'atracció de masses creant un gènere nou, o sàdica-ment renovat, al qual donem el nom de "catastrofisme". Allò que abans ens feia una por diguem-ne estimulante, les històries de vampirs, de ferotges pistolers, d'assassins perversos i de desgràcies estremidores —però ben localitzades—, s'ha volgut superar amb amenaces més concretes i que arribin a tot arreu. Vull dir que allò d'abans eren coses que passaven lluny, a l'Oest de continents remots o en països boirosos i en èpoques no ben precisades, però generalment distants de la nostra, la que vivim de prop i cada dia. Vèiem la pel·lícula més o menys esverats, però asseguts, i després tornàvem a casa, al Poble Nou o a Gràcia (o al barri de cadascú), amb una certa confiança. Donàvem per fet que segons què només passava a les pel·lícules i que l'ambient que ens era propi tenia uns problemes més petits, més al nostre abast. En canvi, ara, els cataclismes anunciats pugnen perquè tothom tremoli, ens diuen constantment que ningú no se n'escaparà. Ens refreguem pel nas el catàleg d'unes calamitats universals, variades, que van des de causes imputables únicament a l'estupidesa humana fins a desfetes naturals apocalíptiques, inevitables. La publicitat, una invenció relativament jove, sembla que ara ens vulgui vendre desencant i com que és una tècnica eficaç —ho ha demostrat de sobres—, tots ens afanyem a adquirir-ne amb presses, com si teméssim de perdre'ns la barata. "Fi de temporada, finals de segle. Compreu de seguida el vostre pessimisme o ja no hi sereu a temps, perquè tot se n'anirà per portes".

La qüestió, quan ja tenim la nostra dosi de tristesa còsmica, és veure què en farem. A primera vista, no serveix per a res. Una anàlisi més profunda permet d'adonar-se que més aviat enreda. Tornen a la memòria aquelles antigues pre-

"... l'aire de frustració i de caducitat que es complau a exhibir una part important de la gent del nostre país..."

gütes: "Si el teu mal no té remei ¿de què et val amoïnar-t'hi? I si en té ¿per què t'amoïnes?". Potser aquesta reflexió primària és la que dona suport a l'actitud de desgana generalitzada, a l'aire de frustració i de caducitat que es complau a exhibir una part important de la gent del nostre país i —cal dir-ho— també la dels continents més exhaustivament explorats. Entre aquesta multitud de militants de l'afflicció hi ha molts joves, i això sí que fa pena. La senilitat prematura és depriment, sobretot si en comptes de protestar amaga la seva fitxa sense mirar-se-la i passa, en un joc l'aposta del qual és la vida.

Som una nació petita, i això (a desgrat de comportar inconvenients considerables), té els seus avantatges. Com que podem fer molt poca cosa per provar de resoldre els grans problemes del món, ens queda marge per concentrar-nos en els nostres. Hem passat una colla d'anys que només ens podiem queixar d'amagat, sospirant per l'arribada del dia que se'ns permetés de fer-ho en veu alta. I, poc o molt, ja hi som, però només continuem els plans i les lamentacions, i les aprofitem per barallar-nos entre nosaltres. Sembla que la clan-

destinitat, el rumor a cau d'orella, ens unia. Ens animàvem mútuament parlant de les grans coses que faríem junts "tan bon punt ens les deixessin fer". Però ara es veu que cadascú les vol fer per separat. Tothom té solucions pròpies per al futur, però resulta que ningú no creu en el futur.

Arribats en aquest punt, prego que se'm permeti una minúscula filosofia, ben bé d'aficionat. Penso (i no sóc jo sol) que el futur no existeix, que tan sols es tracta d'un present que es va allargant fins a l'infinit, deixant-nos a la memòria —conscient o no— la marca d'unes roderes que qualifiquem de passat. El qual, com unes roderes esborrades per la pluja, ja no existeix. Com el seu nom indica, ja ha passat i només podem plorar-lo o commemorar-lo a dates fixes, com fem amb els morts de la família.

Allò que tenim, doncs, és el present, que és tot el que tenim ahir i tot el que tindrem demà. Ja que sempre és possible de fer alguna cosa, ¿per què no hi treballem plegats, amb un cert entusiasme? Som pocs i hauríem d'estar ben avinguts. ● PERE CALDERS